

YLIOPPILASTUTKINTO

Ylioppilastutkinto antaa **yleisen korkeakoulukelpoisuuden** suomalaisiin korkeakouluihin ja sitä käytetään myös osana korkeakoulujen opiskelijavalintaa. Suomalainen ylioppilastutkinto antaa myös hyvät mahdollisuudet hakeutua ulkomaisiin yliopistoihin ja korkeakouluihin.

Laanilan lukion kakkosten vanhempainilta 13.11.2023

OULU

Koronakalustus ->

<- Vanha normaali

HISTORIAN KERTOMAA

- Alunperin Turun Akatemian pääsykuulustelu
- Vuodesta 1852 lukion päättökoe
- Vuosittainen ylioppilaiden määrä kasvanut noin 70:stä lähes 35 000:een
- 1994 suurin uudistus: sallittiin tutkinnon suorittaminen useampana koekertana (kokeet syksyisin ja keväisin)
- Kevästä 2006 alkaen reaalikoe jaettu yksittäisten reaaliaineiden kokeiksi (ainereaaali)
- Kevästä 2007 äidinkielen koe jaettiin tekstitaidon ja esseekokeeseen

VIIMEAIKAISTA

- **Arvosanojen vertailtavuuden parantaminen 2014-2016**
  - Arvosanat jaetaan normaalijakauman mukaisesti, mutta ei aineittain, vaan koko kirjoittajapopulaatiossa.
- **Kaikki kokeet suoritetaan digitaalisesti (digitalisointi 2016-2019)**
- **YO-kokeiden painoarvon lisääminen opiskelijavalinnoissa 2018 alkaen**
- **Uusi laki ylioppilastutkinnon järjestämisestä 12.2.2019**
  - Hyväksytyjen ja hylättyjen kokeiden uusimista, oikaisuvaatimusta ja erityisjärjestelyjä koskevia muutoksia syksystä 2019 alkaen

KEVÄÄN 2022 UUDISTUS: TUTKINNON RAKENNE

- Koskee kokelaita, jotka aloittavat ylioppilastutkinnon suorittamisen keväällä 2022 tai sen jälkeen.
- Ylioppilastutkintoon on sisällytettävä vähintään viiden tutkintoaineen kokeet.

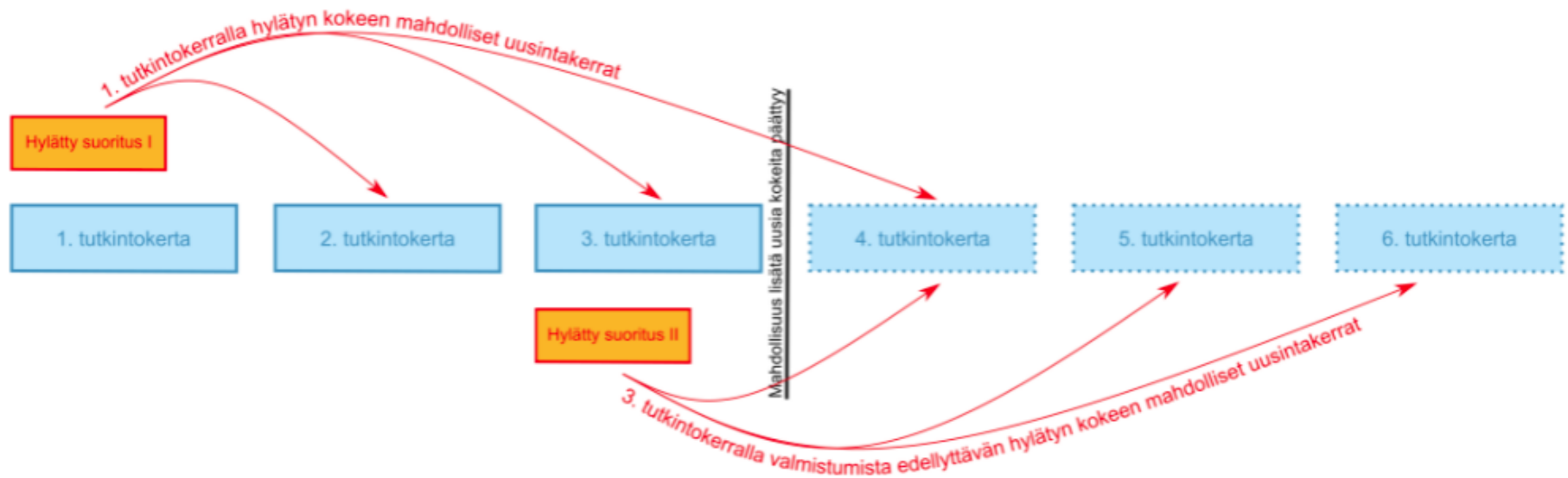

- Lisäksi kokelas voi suorittaa yhden tai useamman muun kokeen.
- Kokelaan ei tarvitse ilmoittaa etukäteen, mitkä kokeet ovat tutkintoon vaadittavia kokeita.

OULU

YO-TUTKINNON KOKEIDEN SUORITTAMINEN

- Ylioppilastutkinto tulee suorittaa **enintään kolmena peräkkäisenä** tutkintokertana (esim. kevät 2024, syksy 2024, kevät 2025)
  - **Hylätyn kokeen** voi uusia kolme kertaa kolmella seuraavalla tutkintokerralla.
  - **Hyväksytyä koetta** voi uusia rajoituksetta.

- Tutkintoon voi kuitenkin lisätä uusia kokeita vain ensimmäisen kolmen peräkkäisen tutkintokerran aikana.

MATEMATIIKAN KOE

OSA	TEHTÄVIÄ	KOKELAS VASTAA
A	4-9	3-6
B (voi jakautua B1- ja B2-osiin)	4-9	3-6
Yhteensä	8-13	6-10

- **Digitaalinen koe**

- A-osan palautukselle ei ole aikarajaa
- A-osassa koejärjestelmän laskinohjelmia on rajoitettu.
- B-osassa koejärjestelmän kaikki ohjelmat ovat käytössä
  - Palautettuaan A-osan kokelas ei voi enää palata sen tehtävien pariin.
- Erillistä laskinta ja taulukkokirjaa ei voi enää käyttää

OSALLISTUMISOIKEUS

- Oppiaineen pakolliset opinnot on opiskeltu ennen kirjallista koetta (vieras kieli, jossa ei ole pakollisia opintoja: vähintään kolme lukiokurssia (6 op) opiskeltu).
  - Vaadittavat opinnot on suoritettava kevään kokeisiin 3. periodin ja syksyn kokeisiin **5. periodin loppuun mennessä**.
- Lukion rehtori voi evätä osallistumisen ylioppilastutkintoon tai siihen kuuluvaan kokeeseen, jos kokelas ei täytä ylioppilastutkintoon osallistumiselle säädetyjä edellytyksiä. Rehtorin tulee antaa osallistumisoikeuden epäämisestä perusteltu kirjallinen päätös.

SUORITUSSUUNNITELMA – MITEN HAJAUTAN?

- **Hajauta harkiten!**
  - **Ylioppilaskirjoitusten suunnitelma on pakollinen**
- Syksyn 2024 koepäivät 16.9.-2.10.2024
- 1. periodi päättyy syys-lokakuun vaihteessa
  - Päätöviikko yhtä aikaa yo-kirjoitusten kanssa
- Jos on paljon opiskeltavia opintojaksoja ja monta kirjoitusainetta, molemmat kärsivät.
  - Mahdollisimman vähän opintojaksoja 1. periodiin
  - Kesäopiskelun merkitys

ARVOSTELU

- Aineenopettaja tarkastaa ja arvostelee alustavasti
- YTL:n sensorit suorittavat varsinaisen arvostelun ainejaoksessa päätettyjen kriteerien mukaisesti
  - Anonyymius digitaalisten kokeiden myötä
- Kokelaan arvostellut koesuoritukset löytyvät Opintopolusta tulosten julkistamisen jälkeen (<https://opintopolku.fi/oma-opintopolku/>)
- **Tekniset virheet** korjataan välittömästi (yhteys opettajaan tai rehtoriin)
- **Oikaisuvaatimus** (50 €/aine) 14 päivän kuluessa tuloksista
  - YTL:n verkkopalvelussa kokelas itse, alle 18-vuotiaan huoltaja tai asiamies valtakirjalla
  - Arvosana ei voi laskea.
  - Maksun saa takaisin, jos arviointi muuttuu.

YLIOPPILAAKSI VALMISTUMINEN

- Kokelas valmistuu ylioppilaaksi suoritettuaan hyväksytysti
  - **ylioppilastutkintoon vaadittavat kokeet** sekä
  - **lukion oppimäärään kuuluvat opinnot.**
- Tutkinto voi jatkossakin tulla suoritetuksi myös hylätyn arvosanan estämättä, **kompensaatiolla.**
  - Kompensaatiota voidaan käyttää, jos kokelaan suorittamien muiden kokeiden arvosanat osoittavat tietoja ja taitoja sekä riittävää kypsyyttä, eikä kokelas ole kirjallisesti kieltänyt hylätyn arvosanan merkitsemistä todistukseen.
  - Kompensaatiota ei voida käyttää, jos koe on katsottu hylätyksi vilpillisen menettelyn tai tutkintojärjestyksen rikkomisen vuoksi tai kokelas ei ole saapunut koetilaisuuteen tai jättänyt koesuoritusta arvosteltavaksi.

KOMPENSAATIO

- Keväällä 2022 tai sen jälkeen aloitetuissa tutkinnoissa otetaan huomioon **vain tutkintoon vaadittavissa kokeissa** saadut hyväksytyt arvosanat.

Arvosana	Tarvittavat kompensaatiopisteet	Suorittanut neljä muuta tutkintoon vaadittavaa koetta esim.
i	10	i ja AABB i ja AAAC

- Kompensaatio tehdään automaattisesti, ellei kokelas toisin ilmoita (kirjallinen ilmoitus).
- Jos kokelas ei saa jossakin tutkintoon vaadittavassa kokeessa hyväksytyä arvosanaa mutta tulee ylioppilaaksi kompensaation kautta, hän voi uusia hylätyn kokeen myöhemmin niin monta kertaa kuin haluaa.

ILMOITTAUTUMINEN

- Tutkintoon **ilmoittautuminen on sitova**
  - Sähköinen ilmoittautuminen wilmassa
  - Kevään tutkintoon viimeistään 27.11., syksyn tutkintoon viimeistään 5.6.
    - **Päivämäärissä voi olla pientä vuosittaista vaihtelua**
- Kokeen vaativuustason voi vaihtaa vain, jos saa **vaativamman tason kokeesta hylätyn.**
  - Vaadittuihin viiteen kokeeseen tulee sisältyä vähintään yksi vaativamman tason koe.

KOESUORITUSTA HEIKENTÄVÄN SYYN HUOMIOON OTTAMINEN

- Koesuoritusta heikentävä syy voi olla
  - sairaus tai vamma
  - kuulovamma, näkövamma
  - lukemisen ja kirjoittamisen erityisvaikeus
  - erityisen vaikea elämäntilanne
  - opetuskielen puutteellinen hallinta (vieraskielisyys)
- Ensisijainen tapa ovat **koetilanteen erityisjärjestelyt**
- **Pistekorotus** ainoastaan kokeisiin, joiden arvosana ilman lisäpisteitä olisi hylätty.
- **Hakemukset** on toimitettava lautakuntaan **viimeistään 30.11.** (kevään tutkinto) **ja 30.4.** (syksyn tutkinto)
  - yhteys opinto-ohjaajaan tai rehtoriin **hyvissä ajoin ennen ensimmäistä kirjoituskertaa**, äkillisissä tapauksissa niin pian kuin mahdollista.

VILPPI JA RIKKOMUKSET

- Matkapuhelimen, älykellojen ja muiden kuin sallittujen apuvälineiden tuonti koetiloihin on kielletty
- Kokeesta ei saa poistua ennen sallittua aikaa
- Seuraamukset vilpistä, sen yrittämisestä ja muusta rikkomuksesta:
  - tutkintokerran kaikki kokeet hylätään
  - jos menettely on ollut toistuva tai muuten erityisen vakava ja haitallinen, menettää oikeuden osallistua seuraavan tutkintokerran kokeisiin

MUISTETTAVAA

- **Ohjeisiin perehtyminen** on välttämätöntä (www.ylioppilastutkinto.fi)
- **Kokeisiin pitää tulla ajoissa (viimeistään klo 8.15)**
  - **Sairastumisesta ja muusta esteestä ilmoitettava rehtorille**
- Kokeesta poisjääminen tulkitaan yrityskerraksi
  - YTL voi hakemuksen perusteella erityisen painavasta syystä mitätöidä ilmoittautumisen
  - Ilmoittautumisen mitätöinti ei pidennä tutkinnon suorittamisaikaa
- Eväät läpinäkyviin ja etikettömiin astioihin
- Huolellisuus laitteiden kanssa
  - Oman läppärin kanssa harjoittelu tärkeää
  - Tarvitaanko adaptereita?
  - Bluetooth-lisälaitteet on kielletty
- Jos aikoo valmistua keväällä, lukion oppimäärä (150 op) tulee olla suoritettuna huhtikuun loppuun mennessä, syksyn valmistujilla marraskuun alussa.

TUTKINTOMAKSUT JA YHTEYSTIEDOT

- **Viisi ensimmäistä koetta ovat maksuttomia**
  - Hylätyn kokeen uusiminen maksuton, paitsi jos
    - koe on hylätty, koska kokelas on jättänyt saapumatta kokeeseen
    - koe on hylätty, koska kokelas ei ole jättänyt koesuoritusta arvioitavaksi
    - koe on hylätty vilpin tai koetilaisuuden häiritsemisen vuoksi
- **Kuudennesta kokeesta alkaen koekohtainen maksu 34€**
- Maksu oikaisuvaatimuksesta / aine 50€

*****

Rehtori Timo Kärkkäinen
044 703 9294
timo.karkkainen@ouka.fi

- www.ylioppilastutkinto.fi

Todistusvalinnan pisteytykset 2026 ->

- Todistusvalinta ollut käytössä muutaman vuoden
- **Uusi pisteytysmalli vähentää lukiolaisten paineita ja antaa heille paremman mahdollisuuden keskittyä itseään kiinnostaviin aineisiin.**
- Todistusvalinnassa pisteytetään **pääasiassa viisi ylioppilastutkintoainetta**. Poikkeuksena tästä on lääketieteelliset alat, biolääketiede sekä ravitsemustiede, joissa pisteytetään kuusi ainetta.
- Kaikilla aloilla yksi pisteytettävistä aineista on **äidinkieli ja kirjallisuus**. Äidinkieli ja kirjallisuus tarkoittaa äidinkielen ja kirjallisuuden kokeita suomen, ruotsin ja saamen kielessä sekä suomi tai ruotsi toisena kielenä ja kirjallisuus -kokeita.
- Pisteytystaulukoita on kaikkiaan 11 (www.yliopistoalinnat.fi)